

**Tvenne liturgisk-musikaliska handskrifter
från reformationstiden.**

II.

De sancto henrico historia.

[19 januari].

S. 84^v—89^r. B 116^r—121^r.

BrU II : 24.

[In I. vesp.]

Ant. 1. Gaude cetus fidelium...

Ps. *Omnia Laudate*¹⁾.

Ant. 2. Ornamentis decoratus...

» 3. Sanctus Ericus dulciter...

» 4. O quam felix ecclesia...

» 5. Hos patronos pariter...

Ad Magn. Gloriosum pontificem henricum...

[Ad matutinum].

Inv. Exultemus in henrici sacro natalicio...

Ps. Venite.

[In I. noct.]

Ant 1. Sanctum ericum comitans...

Ps. Beatus vir²⁾.

Ant. 2. Doctrinam evangelicam...

Ps. Quare fremuerunt.

Ant. 3. Ut christo lucrifaciat...

Ps. Domine quid multiplicati.

Resp. 1. Omnes gentes iubilate deo...

V. *Hic effulsit honestate*...

Resp. 2. Sanctus cuiusdam impii...

V. *Qui salubris remedii*...

Resp. 3. Impenitens malicie...

V. *Sic cum palma victorie*...

V. *Gloria patri*...³⁾,

[In II. noct.]

Ant. 4. Pastor bonus veraciter...

Ps. Cum invocarem.

Ant. 5. Affectu deuotissimo...

Ps. Verba mea.

Ant. 6. Suum deus exaudivit...

Ps. 4).

Resp. 4. Birretum patris incliti...

V. *Ursus quem se prostrauisse*...

...

Resp. 5. Annulum et digitum...

V. *Dum sacre reliquie*...

Resp. 6. Imitator saluatoris...

V. *Glorioso iam laboris*...

V. *Gloria patri*...³⁾.

[In III. noct.]

Ant. 7. Cum lucri magnitudine...

Ps. In domino confido.

Ant. 8. Perfecte desiderium...

Ps. Domine quis.

¹⁾ Psalmerna äro ej utsatta i B.

²⁾ BrU hänvisar för hymn, psalmer och versiculus till officiet de uno martyre.

³⁾ Ej i B och BrU.

⁴⁾ Psalmen oläslig. B har Domine dominus noster, vilken även S. tydligent har haft. Jfr Sigfridsofficiet.

Ant. 9. Servum paterfamilias...
 Ps. Domine in virtute.
 Resp. 7. Preclari patris sanctitas...
V. Nunc prestat illi deitas...
 Resp. 8. O vita commendabilis...
V. Commenda nos amabilis...
 Resp. 9. Martir iste militavit....
V. Felix cursum consummavit...
V. Gloria patri...³⁾.

Laudes.

Ant. 1. Multitudo languentium...
 » 2. Longo dolore capitis...
 » 3. Depulsa caligine...
 » 4. Fluctuum sevicia...
 » 5. Dum devotis poscitur...
 Ad Ben. Christi pugil eximius...

[In II. vesp.]

Ad Magn. Christe virtus pugnantium...

De sancto erico.⁵⁾

[In translatione sancti Erici regis et martyris. 24 januari.]

S. 89^r—93^v. B. 6^v—11^v. BrU II:31.

[In I. vesp.]

Ant. 1. Assunt erici regis sollempnia
...

Ps. *Omnia Laudate*⁶⁾.

Ant. 2. Gaudeat eximijs vpsalia...
» 3. Hic insignitus sceptri regali
...

» 4. Dulcis amice dei...
» 5. Da deus vt mitis regis...

Ad Magn. Aue martyr preciose, miles
christi gloriose...

[Ad matutinum.]

Inv. Christum suppliciter laudemus...
 Ps. Venite.

[In I. noct.]

Ant. 1. Open christi flagitat...
 Ps. Beatus vir⁶⁾.
 Ant. 2. Aqua frigens iugulat...
 Ps. Quare fremuerunt.
 Ant. 3. Tyrannos audacior...
 Ps. Domine quid multiplicati.
 Resp. 1. Ira rancor odiunt...
V. Ideo stabilita...
 Resp. 2. Lucris auaricie...
V. Nec iura nec predia...
 Resp. 3. Vana pompe practica...
V. Ascensiones in corde suo...
V. Gloria patri...³⁾.

[In II. noct.]

Ant. 4. Pugil fortis fidei...
 Ps. Cum invocarem⁶⁾.
 Ant. 5. Pacem offert hostibus...
 Ps. Verba mea.
 Ant. 6. Plorat strages hostium...
 Ps. Domine dominus noster.
 Resp. 4. Cultum ijdlatrie...
V. Dominus dabit benignitatem
...

Resp. 5. Precamur per vulnera...
V. Ut sit splendor domini...
 Resp. 6. Summum decus patrie...
V. Ut ad regnum glorie...
V. Gloria patri...³⁾.

[In III. noct.]

Ant. 7. Rex erat ericus...
 Ps. In domino confido⁶⁾.
 Ant. 8. Correxit suecie leges...
 Ps. Domine quis habitabit.
 Ant. 9. Digne promeruit sanctis...
 Ps. Conserva me⁷⁾.
 Resp. 7. Pax patrie decus...
V. Pro fidei fervore...

⁵⁾ B har detta officium på 18 maj.

⁶⁾ Psalmerna äro ej utsatta i B.

⁷⁾ BrU har ps. Domine in virtute.

- Resp. 8. Amens omnino letali...
 V. *Regis mirifici meritis...*
 Resp. 9. O miles christi qui martirio
 meruisti...
 V. *Perveniat⁸⁾ qui te laudant...*
 V. *Gloria patri...³⁾.*

[Laudes.]

- Ant. 1. Hostia grata deo mactata...
 » 2. Infanti genito...
 » 3. Martir presbytero...
 » 4. Ferro transsecut...
 » 5. O rex insignis...
 Ad Ben. Corona fulgens aurea...

[In II. vesp.]

Ad Magn. Miles regis glorie.

- Resp. 2. Scio cui credidi...
 V. *Reposita est michi corona...*
 Resp. 3. Bonum certamen certavi...
 V. *Scio cui credidi...*

[In II. noct.]

- Ant. 4. Respondit miles quis es tu
 domine...
 Ps. Omnes gentes.
 Ant. 5. Surge ait dominus...
 Ps. Exaudi deus deprecationem.
 Ant. 6. Audivit ananias.,.
 Ps. Exaudi deus orationem.
 Resp. 4. Reposita est michi corona
 iusticie...
 V. *Scio cui.*
 Resp. 5. Audistis enim conversationem
 meam...
 V. *Habundantius enim emulator*
 ...
 Resp. 6. Sancte paule apostole pre-
 dicator...
 V. *Tu es vas electionis...*

[In III. noct.]

- Ant. 7. Timens autem ananias...
 Ps. Confitebimur.
 Ant. 8. Vade ait dominus quoniam...
 Ps. Dominus regnavit exultet.
 Ant. 9. Vade anania et quere saulum
 ...
 Ps. Dominus regnavit irascantur.
 Resp. 7. Saulus autem magis ac ma-
 gis...
 V. *Et continuo ingressus...*
 Resp. 8. Gratia dei sum id quod sum
 ...
 V. *Qui operatus est petro...*
 Resp. 9. Magnus sanctus paulus vas
 electionis...
 V. *A christo de celo vocatus...*
 V. *Gloria patri...³⁾.*

De sancto paulo. [25 januari].

[In conversione S. Pauli]

S. 94r—98r. B. 121r+124v.

BrU II : 34.

[In I. vesp.]

Ad Magn. O gloriosum lumen omni-
 um...

[Ad matutinum]

Inv. Laudemus iesum christum. In
 conuersione...
 Ps. Venite.

[In I. noct.]

- Ant. 1. Saulus autem intravit...
 Ps. Celi enarrant.
 Ant. 2. Accepta potestate ibat...
 Ps. Benedicam.
 Ant. 3. Venit vox de celo...
 Ps. Eructavit.
 Resp. 1. Qui operatus est petro...
 V. *Gratia dei in me vacua...*

8) BrU: Perveniant.

Laudes.

Ant. 1. Ego plantavi, apollo rigavit

- » 2. Libenter gloriabor...
- » 3. Sancte paule apostole...
- » 4. Gracia dei in me...
- » 5. Damasci prepositus gentis...

Ad Ben. Hodie electorum omnium.⁹⁾

Resp. 3. Symeon iustus...

V. *Responsum acceperat...*

De purificatione sequitur hystoria

[2 februari].

S. 98^r—102^v. B. 125^r—129^r.

BrU II : 26.

[In I. vesp.]

Resp. Hec speciosum forma
pre filiis hominum
...^{10).}

V. Gloria patri...

Ad Magn. Senex puerum portabat...

[Ad matutinum.]

Inv. Ecce venit ad templum...

Ps. Venite.

[In I. noct.]

Ant. 1. Benedicta tu...

Ps. Domine dominus noster^{11).}

Ant. 2. Sicut mirra electa...

Ps. Celi enarrant.

Ant. 3. Ante thorum huius virginis
...

Ps. Domini est terra.

Resp. 1. Adorna thalamun tuum syon

...

V. Accipiens symeon puerum...

Resp. 2. Senex puerum portabat...

V. Accipiens.

[In II. noct.]

Ant. 4. Specie tua et pulchritudine

...

Ps. Eructavit.

Ant. 5. Adiuvit eam deus...

Ps. Deus noster.

Ant. 6. Sicut letantium omnium nost-
rum...

Ps. Fundamenta.

Resp. 4. Suscipiens iesum in vlnas suas
symeon...

V. Lumen ad revelationem...

Resp. 5. Responsum accepit symeon...

V. Lumen.

Resp. 6. Obtulerunt pro eo domino...

[In III. noct.]

Ant. 7. Gaude maria virgo...

Ps. Cantate ij.

Ant. 8. Dignare me laudare te...

Ps. Dominus regnavit exultet.

Ant. 9. Post partum virgo inviolata

...

Ps. Cantate ij.

Resp. 7. Videte miraculum...

V. Virgo concepit...

Resp. 8. Cum inducerent puerum ies-
um...

V. Quia viderunt oculi mei...

Resp. 9. Gaude maria virgo...

V. Gabrielem archangelum...

V. Gloria patri...^{3).}

⁹⁾ Ant. ad Magn. i II. Vespern saknas. B och BrU upptaga såsom sådan O gloriosum lumen (se I. vespert).

¹⁰⁾ B saknar responsorium i denna vesper. BrU har resp. Videte miraculum med versus: Hec speciosum forma. S har resp. Videte miraculum med versus: Virgo concepit som resp. 7 i matutinen. Det synes som om S här förvandlat *Versus* Hec speciosum forma till responsorium (jfr musiken) och tillagt Gloria patri som ensam versus.

¹¹⁾ BrU: psalmi de una virgine.

Processio.¹²⁾.

Ant. Aue gratia plena dei
genitrix virgo...
Ant. Adorna thalamum tu-
um syon et suscipe re-
gem christum...
Ant. Responsum accepit
symeon a spiritu
sancto...

Ad laudes.

Ant. 1. Symeon iustus...
» 2. Responsum accepit...
» 3. Accipiens symeon...
» 4. Nunc dimittis...
» 5. Obtulerunt pro eo...
Ad Ben. Cum inducerent puerum...

[In II. vesp.]

Ad Magn. Hodie beata virgo maria
...

[Ad completorium.]

Ant. Ecce completa sunt omnia que
dicta sunt¹³⁾.

**De sancto sigfrido sequitur cantus
[15 februari].**

S. 102^r—108^r. B. 129^r—135^r.

BrU II : 43.

[In I. vesp.]

*Super psalmos feriales*¹⁴⁾.

ant. Celebremus charissimi devo-
te...

Hymnus. *Sigfridi archipresulis*¹⁵⁾.

Ad Magn. In hymnis et confessioni-
bus...

[Ad matutinum.]

Inv. Confessorum domino iubile-
mus...
Ps. Venite.

[In I. noct.]

Ant. 1. Adest preclara festivitas...
Ps. Beatus vir¹⁶⁾.
Ant. 2. Is namque regis mildredi...
Ps. Quare fremuerunt.
Ant. 3. Audita namque eius adventu

...
Ps. Domine quid multiplicati.

Resp. 1. Vir inclitus sigfridus confes-
sor...

V. *Igitur rex olavus...*

Resp. 2. Igitur eum vir dei ad sedem
suam...

V. *Vineam christi reperiens...*

Resp. 3. Instans denique orationi...

V. *Fidelis servus et prudens...*

[In II. noct.]

Ant. 4. Evoluto quoque dierum cir-
culo...

¹²⁾ Antifonerna för ljusprocessionen saknas i såväl B som BrU.

¹³⁾ Denna antifon är i BrU försedd med anvisningen: Post completorium. antiphona. Den har alltså avsett ett suffragium. (Sarum-breviariet har på juldagen ett suffragium med denna antifon och V. Post partum samt oratio: Deus qui salutis aeternae beatae Mariae virginitate...) Den kan alltså här antagas ha haft samma liturgiska uppgift. Mot detta talar emellertid den omständigheten att 8 psalmtonens finalis utsatts. Det synes därför sanolikare att S avsett denna antifon för Nunc dimittis.

¹⁴⁾ Psalmerna äro ej angivna i B. I Upsala universitetsbiblioteks exemplar av BrU äro orden »ps. feriales» överstrukna med bläck och i margen an- tecknat: »Omnia laudate».

¹⁵⁾ Anteckning i märgen utan noter.

¹⁶⁾ BrU: ps. de uno confessore et pontifice. I B är ej första psalmen utsatt.

- Ps. Cum invocarem¹⁷⁾.
 Ant. 5. Ibi nempe fixit tentorium...
 Ps. Verba mea.
 Ant. 6. Accurrit undique plebs...
 Ps. Domine dominus noster.
 Resp. 4. O charitas veneranda...
 V. *Fide plenus et merito...*
 Resp. 5. Dilectus dei athleta sigfridus...
 V. *Exaudivit autem dominus...*
 Resp. 6. Sacerdos dei sigfridus...
 V. *Mox letus vir domini...*

[In III. noct.]

- Ant. 7. Rex igitur svecie olavus...
 Ps. Domine quis habitat.
 Ant. 8. Predicante itaque...
 Ps. Domine in virtute.
 Ant. 9. Fiunt quoque innumera...
 Ps. Domini est terra.
 Resp. 7. Accelerat denique christi athleta...
 V. *Beatus igitur sigfridus...*
 Resp. 8. Sanctus sigfridus cum sedens...¹⁸⁾.
 V. *A domino factum est istud...*
 Resp. 9. Immenso salvatoris amore...
 V. *Unde et mellifluam...*
 V. *Gloria patri...³⁾.*

Laudes.

- Ant. 1. Sanctus quidem sigfridus...
 Ps. Dominus regnavit^{19).}
 Ant. 2. Dolens igitur dyabolus...
 Ps. Jubilate.
 Ant. 3. Tres igitur cum eo...
 Ps. Deus deus meus.

- Ant. 4. Hos denique agressus est...
 [Ps. 20).]
 Ant. 5. Concitat continuo iniquitatis
 ...
 [Ps. 21).]
 Ad Ben. Christi fidelis famulus...
 ...
 [In II. vesp.]
 Ad Magn. In signis et virtutibus...

De annunciatione marie [25 mars].

S. 108v—112v. B. 1r—3v.

BrU II : 50.

[In I. vesp.]

Super omnia laudate^{22).}

- Ant. 1. Ingressus angelus...
 » 2. Ave maria gratia plena...
 » 3. Spiritus sanctus in te descendet...
 » 4. Ne timeas maria invenisti...
 » 5. Ecce ancilla domini...
 Ad Magn. Ave spes nostra dei genitrix...

[Ad matutinum.]

- Inv. Ave maria gratia plena...
 Ps. Venite.

[In I. noct.]

- Ant. 1. Missus est gabriel...
 Ps. Domine dominus noster^{23).}
 Ant. 2. Ingressus angelus...
 Ps. Celi enarrant.

¹⁷⁾ Andra och tredje nocturnens psalmer äro ej angivna i B.¹⁸⁾ Sedens: Så S och BrU. B har videns.¹⁹⁾ Psalmerna angivas icke i B.²⁰⁾ Psalm ej utsatt. Bör vara Benedicite.²¹⁾ Psalm ej utsatt. Bör vara Laudate dominum.²²⁾ Psalmerna äro ej angivna i B.²³⁾ Psalmerna i matutinen äro ej angivna i BrU.

- Ant. 3. Maria turbata est...
Ps. Domini est terra.
Resp. 1. Ingressus angelus ad mariam
...
V. Benedicta tu in mulieribus...
Resp. 2. Benedicta tu in mulieribus...
V. Ave maria gratia plena...
Resp. 3. Maria ut audivit turbata est
...
V. Quomodo fiet istud...
[In II. noct.]
- Ant. 4. Respondens angelus dixit...
Ps. Eructavit cor ²⁴⁾.
Ant. 5. Ecce concipies et paries...
Ps. Deus noster refugium.
Ant. 6. Dabit illi deus sedem david
...²⁵⁾.
Ps. Fundamenta.
Resp. 4. Dixit angelus ad mariam...
V. Ecce concipies...
Resp. 5. Ecce concipies...
V. Hic erit magnus...
Resp. 6. Dabit illi dominus...
V. Et regni eius non erit finis.
- Resp. 7. Dixit autem maria ad angelum Ecce...
V. Spiritus sanctus superveniet
...
Resp. 8. Quomodo fiet istud...
V. Ideoque et quod nasceretur...
Resp. 9. Christi virgo dilectissima...
V. Quoniam peccatorum...
V. Gloria patri...^{3).}
Laudes.
- Ant. 1. Quando venit ergo...
» 2. Verbum supernum a patre...
» 3. Beatus auctor seculi...
» 4. Clausa parentis viscera...
» 5. Domus pudici pectoris...
Ad Ben. Hec est dies quam fecit dominus...
[In II. vesp.]
- Ad Magn. Gaudendum nobis est quod christus mediator...

- [In III. noct.]
- Ant. 7. Dixit autem maria ad angelum quoniam...
Ps. Cantate j.
Ant. 8. Ideoque et quod nasceretur...
Ps. Dominus regnabit.
Ant. 9. Dixit autem maria ad angelum ecce...
Ps. Cantate ij.

- Dominica palmarum.**
S. 112^v—115^v. B. 135^r—138^v.
Det härifrån till påskafätonens vesper upptagna materialet saknas helt i BrU.
- Resp. Collegerunt pontifices...
V. Unus autem ex ipsis...²⁶⁾.
Ant. Turba multa...²⁷⁾.
Ps. Cantate j.

²⁴⁾ Psalmerna i 2:a och 3:e nocturnen äro ej angivna i B.

²⁵⁾ Härifrån är i B en lucka, som omfattar hela återstoden av detta officium.

²⁶⁾ Detta responsorium är avsett att sjungas mellan textläsningarna i benedictio palmarum.

²⁷⁾ Denna antifon med så många verser av psalmen som erfordrades skulle enligt Missale Upsalense sjungas under utdelandet av de vigda palmkvistarne.

Ant. Ante sex dies... ²⁸⁾ .	Hymnus. Pange lingua gloriosi prelum certaminis...
» Cum audisset populus...	Ant. Super omnia ligna cedrorum
» Cum appropinquaret dominus	...
...	...
» Ave rex noster fili david...	Resp. Sicut ovis ad occisionem...
» Pueri hebreorum vestimenta	V. In pace factus est locus eius
...	... ³²⁾ .
» Pueri hebreorum tollentes ramos...	Resp. Sepulto domino...
Hymnus. Gloria, laus et honor...	V. Ne forte veniant... ³²⁾ .
V. Israel es tu rex...	
V. Cetus in excelsis...	
V. Plebs hebrea...	
V. Hui tibi passuro...	
V. Gloria ^{29).}	
Resp. Ingrediente domino... ^{30).}	
[In die parasceves.]	
S. 116 ^r —117 ^v . B. 139 ^r —141 ^r .	
31) Popule meus...	Hymnus. Rex sanctorum angelorum...
Quia eduxi...	V. Ora primum...
Quid ultra...	V. Supplicate...
Ant. Ecce lignum crucis...	V. Implorate...
Ps. Deus misereatur.	V. Omnes sancti...
Ant. Crucem tuam adoramus...	V. Huius christe...
Ps. Beati immaculati.	Rex sanctorum.
V. Crux fidelis inter omnes...	35) Resp. Christus resurgens ex mortuis...

28) Denna och följande antifoner voro avsedda för palmprocessionen.

29) Denna hymn avsjöngs, då processionen åter skulle ingå i kyrkan.

30) Detta responsorium avsjöngs då processionen åter inträdde i kyrkan.

31) Improperierna, som avsjöngos under adoratio crucis.

32) Missale Upsalense: Postea (=efter adoratio crucis) — — — portet sacerdos crucem ad sepulchrum et cantetur R. Sicut ovis. Et ponatur crux in sepulchro — — — quo facto redeatur ad chorum cantando R. Sepulto domino.

33) Angående denna benedictio novi ignis in sabbato sancto se Manuale Upsalense, utg. av I. Collijn, s. 5 ff. Inventor rutili har sålunda icke saknats i denna rit, fastän den icke är upptagen i det för prästen avsedda tryckta manualet.

34) Angående denna consecratio fontis in vigilia pasche se Manuale Upsalense s. 8 ff. S och B visa att icke heller Rex sanctorum angelorum varit främmande för usus Upsaliensis, fastän den icke upptagits i det tryckta manualet.

35) De följande texterna torde vara avsedda att beledsaga en uppståndelseframställning (en motsvarighet till grävläggningen som omnämnes ovan i

In vigilia sancte pasche.

S. 118^r—120^v. 141^r—145^v.

[Benedictio novi ignis.]³³⁾

Hymnus. Inventor rutili...

V. Quamvis in numero...

V. Ne nesciret...

[Consecratio fontis.]³⁴⁾

Hymnus. Rex sanctorum angelorum...

V. Ora primum...

V. Supplicate...

V. Implorate...

V. Omnes sancti...

V. Huius christe...

Rex sanctorum.

- V. Dicant nunc iudei...
 Resp. Cum rex glorie christus...
 Ant. Vidi aquam...³⁶⁾.
 Ps. Confitemini domino quoniam bonus, quoniam in seculum misericordia eius.
 Hymnus. Salve festa dies...
 Salve.
 V. Ecce renascentis...
 Qua deus.
 V. Namque triumphanti...
 Salve.
 V. Legibus inferni...
 Qua.
 V. Qui crucifixus erat...
 Resp. Sedit angelus ad sepulchrum
 ...
 V. Crucifixum in carne...
 Nolite metuere dico vobis...
 [Ad vesperas.]
 Ant. Alleluia, alleluia, alleluia³⁷⁾.
 Ps. Laudate dominum omnes gentes.
 Ad Magn. Vesperi autem sabbati...³⁸⁾
[In die Pasche.]
 S. 120^v—123^v. B. 145^v—147^v.
 [Ad matutinum.]
 Inv. Alleluia surrexit...
 Ps. Venite.
 Ant. 1. Ego sum qui sum...
 Ps. Beatus vir.
 Ant. 2. Postulavi...
 Ps. Quare fremuerunt.
 Ant. 3. Ego dormivi...
 Ps. Domine quid.
 Resp. 1. Angelus domini descendit...
 V. Angelus domini locutus...
 Resp. 2. Angelus domini locutus...
 V. Jesum queritis nazarenum crucifixum, surrexit non est hic.
 Resp. 3. Dum transisset sabbatum...
 V. Et valde mane...
Ad Laudes.
 Ant. 1. Angelus autem...
 » 2. Et ecce terre motus...
 » 3. Erat autem aspectus...
 » 4. Pre timore...
 » 5. Respondens autem...
 Ad Ben. Et valde mane...
 [Ad vesperas.]
 Ad Magn. Et respicientes...
 [Ad completorium.]
 Ant. Alleluia, alleluia, alleluia, alleluia³⁹⁾.
 Super Nunc dimittis. Alleluia resurrexit...
 Officium misse⁴⁰⁾.
 Intr. Resurrexi...
 Ps. Domine probasti...
 Grad. Hec dies...
 V. Confitemini...
 Alleluia.
 V. Pascha nostrum...
 Offert. Terra tremuit...
 Comm. Pascha nostrum...
 (Fortsättning).

K. Peters.

not 32), eburu jag icke för tillfället kan redogöra för detaljerna, då jag icke har tillgång till Missale Upsalense. Jfr emellertid Eisenhofer, Liturgik 1:548 ff.

³⁶⁾ I B går ant. Vidi aquam före resp. Cum rex glorie.

³⁷⁾ BrU har här fyrfaldigt Alleluia.

³⁸⁾ Säväl B som BrU upptaga dessutom antifon till psalmerna i completoriet (ett trefaldigt alleluia).

³⁹⁾ BrU har blott trefaldigt alleluia.

⁴⁰⁾ Saknas i såväl B som BrU.